

Att förbereda barn inför den första bikten

En handledning för kateketer

KATOLSKA
PEDAGOGISKA
NÄMNDEN

Fokusera på Guds förlåtelse – inte på synden!

Bikten är inte självklar för den som aldrig biktat. Gå alltid, varsamt och i lugn och ro, igenom bikten och hur man förbereder sig för den när det blir aktuellt i din barngrupp. Ägna en eller två lektioner åt förberedelser. Börja med att höra efter vad barnen redan vet om bikten. Utgå från deras utgångspunkt.

Ett sakrament

Bikten, eller "försöningens sakrament" är ett av de sju sakramenten. Det är alltså något som hör till kyrkans käraste och mest värdefulla skatter. En pärla i en åker, något att glädja sig åt, att tacka Gud för. Genom bikten ger Gud oss sin förlåtelse och chans att bättra oss när vi gjort fel.

Relationen skadas

Alla gör ju fel. Vuxna och barn. I dopet fick vi förlåtelsen som Jesus vann åt oss på korset men också efter dopet gör vi fel, mot Gud eller mot andra människor. Att göra allvarliga fel som inte är misstag skadar relationer, till Gud eller till andra människor. För att läka en relation behöver vi be om förlåtelse. Det kan vara jobbigt men är ofta skönt efteråt.

Synd

De här felen kallar vi för "synd", synd är ett äldre ord som betyder "något som skiljer". På grekiska används ordet "hamartia" som betyder "att missa målet". Tanken är att det finns ett mål för vårt sätt att leva, vårt sätt att vara - och att synden missat det målet och därmed skiljer oss från gemenskapen med Gud, mer eller mindre allvarligt.

Ett samtal

En bikt är ett samtal mellan dig och en präst som är där för att företräda Jesus. När du talar med prästen i bikten så får du tänka dig att du också talar med Jesus. Prästen förlåter dig för att Jesus har gett honom uppdraget att förlåta. Prästen som hör bikt har absolut tystnadsplikt.

Det som sägs i bikten får prästen aldrig berätta vidare. När du berättat vad du gjort för fel kommer prästen att ge dig en bot. Han säger att du behöver göra något som visar att du vill bättra dig. Be någon särskild bön. Gör något gott mot någon som du gjort illa mot, eller något annat. När ni kommit överens om boten ger prästen dig förlåtelsen från Gud.

Inte jag, men mina handlingar

I bikten ber du aldrig om förlåtelse för att du är du eller för dina dåliga sidor. Du ber om förlåtelse för sådant som du gjort, sagt, tänkt eller avstått från att göra, säga eller tänka. "Bikten ska i första hand fokusera på Guds förlåtelse, i andra hand på våra synder."

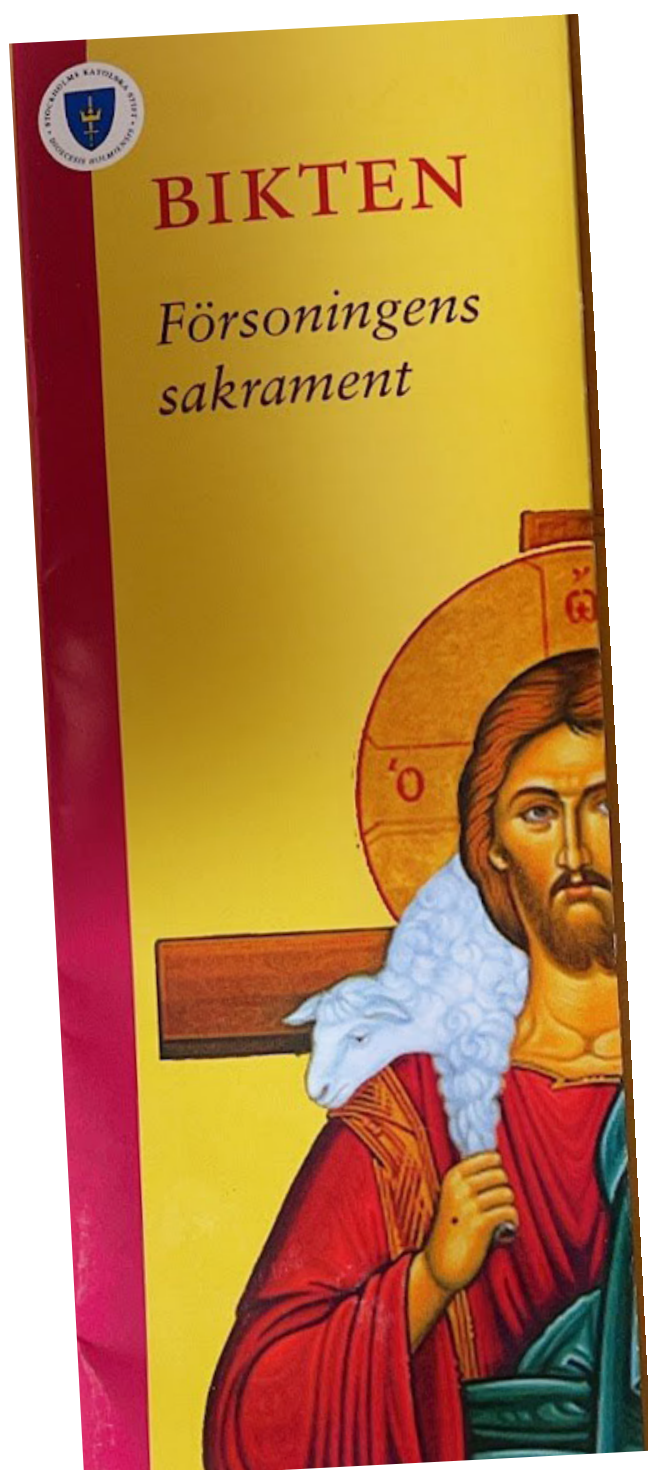
Att bikta själv

För att kunna undervisa om bikten behöver du såklart själv bikta dig då och då, så att du kan tala av egen erfarenhet. Tänk på att bikten är ett sakrament, ett synligt tecken på den nåd Gud ger oss för att han älskar oss oändligt.

Involvera föräldrar

Innan du undervisar om bikten bör du berätta för föräldrarna att det är dags så att de kan tala med sina barn hemma i förväg och kanske förekomma eventuella frågor och funderingar. Involvera också prästen i god tid så att han hinner hälsa på barnen i förväg. Helst en präst som barnen redan känner. Kanske skulle det vara bra att samla föräldrarna till ett möte? Poängtera att föräldrarna inte ska uppmuntra till en "minibikt" i hemmet och inte heller tala om för föräldrarna vad de ska bekänna. Bikten är förbehållen vår Herre och den präst som lyssnar.

Några frågor med svar

Läs mer om bikt i vår folder som du kan beställa gratis på www.kpn.se/bestall

Vad krävs för att en bikt ska räknas?

För att bikten ska fungera krävs några saker. Att du ångrar dig, att du berättar sanningen, att prästen ger dig *ABSOLUTION*, alltså att han säger orden om att du blir löst från dina synder. Sedan behöver du göra den bot som ni kommit överens om.

Vilka synder behöver du bikta?

Bikta alla synder du kan komma på! Vi ber om förlåtelse för sådant vi gjort medvetet, med vett och vilja, sådant som vi inte tvingats till och inte gjort av miss-tag. Att man svarat fel i skolan är ingen synd! Att man råkar göra något fel är ingen synd.

Finns det olika typer av synd?

Ja. Vi skiljer på a) allvarlig synd, det kallar vi för dödssynd, och dessa synder måste vi bikta innan vi får gå till kommunionen och b) mindre allvarlig synd som vi kan bikta om vi själva vill lätta vårt hjärta och samvete.

Vad händer om jag glömmer att berätta någon synd i bikten?

Bikten räknas ändå, att glömma är ingen synd. Gud förstår. Berätta nästa gång.

Får prästen berätta för någon annan person om vad jag sagt i bikten?

Nej. Prästen får inte säga något till någon.

Hur ofta behöver jag bikta mig?

Kyrkan menar att vi behöver bikta minst en gång per år, men det är som med städning, för att hålla samvetet rent behöver vi bikta oss oftare än så.

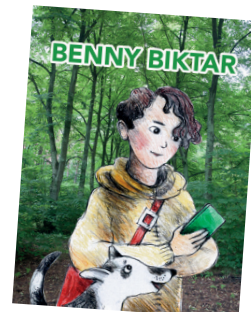
Material från KPN

FÖR BARN

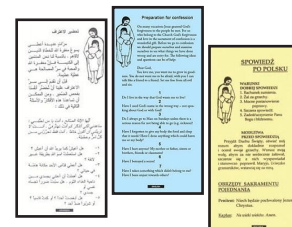
Den förlorade dottern Filmen om Rakels första bikt. Där ser vi hur Rakel för första gången biktat sig, vi följer med in i biktstolen och är med längs vägen. Cirka 7 minuter. Finns på Youtube.

Benny biktat En spännande berättelse i serieform om hur svårt det blir när man gjort en synd, om förlåtelse, om vänskap, om Guds kärlek och om biktens befriande gåva. Innehåller även samtalsfrågor, uppgifter, en biktsspegel och biktordningen. A-5, 30 sidor, 40 kr/st.

Den förlorade sonen Här berättar diakon Björn Håkonsson om Jesu kända och älskade liknelse om den förlorade sonen med humor och värme. Cirka 8 minuter. Finns på Youtube.

Tvåspråkiga biktfoldrar Biktordning på svenska på ena sidan och på följande språk på andra sidan: polska, arabiska, spanska, kroatiska och engelska. 5 kr.

FÖR VUXNA

Därför går jag till bikt För de lite äldre berättar den katolske kultur- och nöjesprofilen Edward Blom om bikten och hur han själv förhåller sig till den. Cirka 7 minuter. Finns på Youtube.

Folder för vuxna Ger en bakgrund till försoningens sakrament, inspiration till bikten, biktsspegel och biktordning.

Katolsk tro nr 21 om Botens sakrament Ett häftet för vuxna som ger en bakgrund till försoningens sakrament och innehåller även reflektionsfrågor.

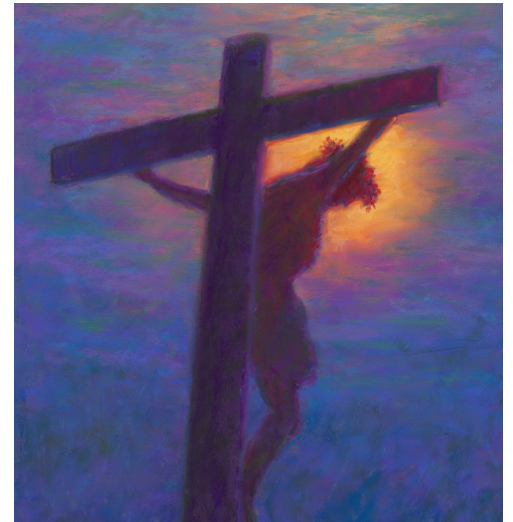

På KPN:s hemsida finns allt vårt material att beställa. Klicka in på www.kpn.se/bestall eller scanna QR-koden för att se våra videos.

Om förlåtelse i Bibeln

Naturligtvis finns en hel rad med Bibelberättelser som anknyter till bikten och till förlåtelse. Om katekes om bikten genomförs under fastetiden passar det utmärkt att göra en korsvägsandakt tillsammans i anslutning till undervisningen. Här finns några Bibelberättelser att anknyta till. Läs eller återberätta dem. Försök att skapa en stämning i rummet som passar för läsning ur Den heliga Skrift som är Guds tilltal till oss. Tänd ett ljus!

David och Natan

(2 Sam 12:1 och vidare) Kung David har blivit kär i Urias hustru Batseba. Därför ser han till att Uria blir dödad i strid. Gud sänder profeten Natan till kung David för att tala honom till rätta.

Det är jobbigt att bli påkommen när man gjort fel. Har det hänt dig? Hur tror ni David kände sig efter att ha lyssnat på Natan?

Den förlorade sonen

(Luk 15:11 och vidare) En man hade två söner. En av dem vill ha sitt arv i förväg. När han får det slösar han bort pengarna och till sist ångrar han sig. Vad ska nu hans pappa säga?

Hur hade berättelsen slutat om Fadern inte varit barmhärtig som Gud? Har du lätt eller svårt att förlåta?

Förlåtelsen i bönen Fader vår

(Matt 6:9-13) Jesus lär sina lärjungen en bön. En del i bönen handlar om förlåtelse. Om att be Gud om förlåtelse och att själv förlåta andra.

Varför är förlåtelse så viktigt för Jesus?

Vad betyder det när vi ber ”förlåt oss våra skulder, så som ock vi förlåta dem oss skyldiga äro”?

Jesus på korset

(Luk 23:34) Jesus dör på korset, han offrar sig för att försona världen och Gud. På korset säger Jesus någonting mycket viktigt. Han säger ”Fader förlåt dem, de vet inte vad de gör.”

Vem är det Jesus ber för på korset, vem ska Fadern förlåta?

Vad vill Jesus visa för oss när han dör på korset?

Jesus ger lärjungarna ett uppdrag

(Joh 20:19 och vidare) Efter uppståndelsen ger Jesus uppgiften till lärjungarna, de första prästerna, att förlåta synder så som han själv gör.

Vad tror du att prästen tycker om att höra bikt?

Hur känns det att be om förlåtelse?

Hur känns det att förlåta?

Tips på vad du kan göra

Gå igenom en biktordning!

Från KPN.se kan du beställa biktordningar på olika språk. eller ladda ned en gratis. I boken Benny biktat finns en ordning för bikt. Gå i lugn och ro igenom biktens ordning. Vad ska vi säga? Vad ska prästen säga? Finns det svåra ord? Säg åt barnen att läsa vissa svar tillsammans. Det går också att "spela upp" en bikt. Låtsas att ett barn är präst och att ett annat barn är biktbarn. Var engagerad som regissör. Ge dem ordningen att följa. Pausa och förklara vad som händer. Låt barnen ställa frågor!

Berätta vad en biktspegel är

Det är viktigt att barnen vet vad de ska ta upp i bikten. Välj en biktspegel du själv är van vid eller ta dig tid att söka upp

en som du uppskattar. Kolla på nätet eller i Oremus, den katolska bönboken. Finns även i våra foldrar och i Benny biktat. Tio Guds bud (2 Mos. 20:3-17) är en bra biktspegel. Eller Saligprisningarna (Matt 5:1-12). Eller kärlekens lov (1 Kor 13:4-7). Alla dessa finns vackert kommenterade på olika håll. Ge gärna exempler på biktfrågor. Ställ en rad frågor rakt ut (utifrån sådant som du uppfattar som vanliga synder) som ingen ska svara på högt men som man kan fundera på. Påminn barnen om att misstag och synd är olika saker. Att skriva fel på ett prov i skolan är inte en synd.

En enkel biktspegel

På var sitt papper gör varje barn ett stort kors så att pappret delas i fyra lika stora delar. I respektive del skriver barnen sedan 1) Gud, 2) Vänner och familj, 3) Skapelsen och 4) Mig själv. Sedan får man i varje ruta skriva sådan man gjort dumt mot Gud, vänner och familj, skapelsen och/eller sig själv. Be själv en stund innan du går till bikt. Tänk först och främst på Jesus, hur mycket han älskar oss. Låt Jesus berätta för dig om vad han tycker är bäst med allt du gör.

Arbeta systematiskt

Fortsätt att påminna om bikten och återkom till övningar kring försningens sakrament också efter den första bikten. Ge barnen regelbundna tillfällen till bikt i anslutning till katekesen eller inför särskilda bikttillfällen där de yngre har förtur. Ge barnen chans att upptäcka att bikt är något normalt återkommande för en katolik.

Praktiska övningar

Undervisningen ska såklart inte bara vara att du som kateket talar och barnen sitter still och lyssnar. Katekesen är ingen skola, det är ett liv tillsammans. Ansträng dig för att främja samtalet i rummet och låt fler sätt att lära sig än att lyssna och anteckna komma till användning. Vi behöver något att "hänga upp" kunskapen på.

Om du var Gud

Penna och papper behövs. Sitt i en ring!

När Gud förlåter oss säger han inte att det vi gjorde var okej eller bra. Han säger att det vi gjort fel var fel - men att han på grund av vår ånger vill avstå från de fulla konsekvenserna av vårt fel - han vill fortsätta ha gemenskap med oss.

Fråga barnen:

Om du var Gud, vilka saker i världen tycker du då att människorna borde be om förlåtelse för. Skriv ned sådana saker på små papperslappar.

Samla in lapparna.

Läs upp en sak i taget.

Kanske står det "krig", "hunger", "mobbning" eller andra saker. Fråga barnan vad Gud vill ha istället för "krig" eller vad de nu skrivit. När du läst upp en lapp med något som Gud inte gillar kan du knögla den till en boll. Alla bollar kan du sedan lägga efter varandra i form av ett hjärta på golvet. Vi är inte Gud. Gud är Gud. Men han vill ju verkligen ha vår hjälp. Han har gjort oss till sina avbilder, lika honom. Det spelar roll vad vi väljer. Gud kan göra något bra av våra dåliga saker - om vi vågar be om förlåtelse!

Bikt-kull

Någon är präst och någon jagar, övriga är de som blir jagade. Den som jagar är "synden". När synden nuddar någon på armen måste måste den personen stå stilla. Om alla blir tagna och står still har synden vunnit. Den som står still kan bli räddad av en präst som kan lägga sin hand på huvudet på den som står still och högt och tydligt säga "jag förlåter dig". Då kan båda springa vidare.

Vad kan du om bikten?

Dra sträck mellan orden och rätt förklaring

Synd	En lista med frågor till mig själv om hur jag lever och vad jag gjort.
Biktspegel	Att bli vänner igen, att återfå gemenskap.
Ånger	Att befria någon från ansvaret för de synder man gjort.
Absolution	Att jag inte är nöjd med något jag tänkt, sagt eller gjort, Att jag önskar att jag inte hade gjort så.
Förlåtelse	De handlingar vi gör efter bikt för att visa att vi vill bättra oss.
Försoning	Gud förlåtelse som prästen ger till den som biktat.
Bot	En handling som skiljer oss från Gud.

Vad kan du om bikten?

Stryk under rätt svar

1. Vad kallas det att prästen inte får berätta vidare vad vi biktat?

- A) Absolution
- B) Tystnadslöfte
- C) Tystnadsplikt

2. Vad heter platsen där man biktat sig?

- A) Bikthus
- B) Biktstol
- C) Biktstia

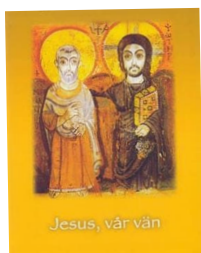
3. Vad händer när vi synder?

- A) Gemenskapen med Gud skadas
- B) Vi får ont i magen
- C) Gud blir sur

4. Vad måste man göra för att gå till bikt?

- A) Fasta
- B) Betala 50 kronor
- C) Ångra sig

Mer om bikten från KPN

Jesus vår vän, bok 2

Boken förbereder barn på sin första heliga kommunion och här ägnas flera kapitel till försoningens sakrament, alldeles särskilt Sidan 71-76

Twittra med Gud

Denna bok av f Michael Remery tar upp sådana frågor som unga människor ställt till kyrkan och om tro. Naturligtvis finns tweets om försoningens sakrament.

Se särskilt tweet 3.38 och 3.39

Online med helgonen

I den här boken, av f Michael Remery finns många av helgonens svar på vår tids frågor. Kyrkans stora gestalter har såklart också något att säga om bikten.

Se särskilt: 1.5, 1.46, 2.14, 2.15, 2.25 och 2.47

Lev din tro här och nu – bok 7

Bok 7 vänder sig till ungdomar som går i klass 7, som alltså är ca 13-14 år gamla. Boken tar upp sakramenten och sidorna 37-44 handlar särskilt om försoningens sakrament.

Folder för vuxna

En äldre men mycket innehållsrik folder med frågor med svar, tips och reflektioner om bikten, i första hand för vuxna.

Krisma

Krisma är ett två-årigt material som förbereder ungdomar inför mottagandet av konfirmationens sakrament. Flera kapitel är angelägna med tanke på försoningens sakrament, exempelvis kapitel 7, Jesus lär oss övervinna det onda med det goda och kapitel 17 om Tio Guds bud. Själva försoningens sakrament tas upp i kapitel 9, Förlåtelse och nytt liv genom Jesu död och uppståndelse. I lärarhandledning finns många goda förslag på övningar som kan användas i katekesen som underlättar bikt-förberedelsen för ungdomar i åldrarna 13-16 år.

Sidan 54-60

Verktygslåda om sakramenten

Vår verktygslåda för kateketer innehåller en rad praktiska övningar och tips kring försonings sakrament. Den går att ladda ned via vår hemsida.